

**Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів
і природокористування України
«Ніжинський агротехнічний інститут»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ **В.С.Лукач**

«_____» _____ **2016 р.**

**ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
НА ОСНОВІ ПОВНОЇ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін

протокол № від _____ 2016 р.

Програма вступних випробувань складена, враховуючи цілі, вимоги і зміст навчання історії в школі, закладені в Державному стандарті освіти та чинній програмі з історії України для 11-річної школи. Хронологічно програма охоплює весь зміст шкільних курсів історії України від найдавніших часів до сьогодення і складається з 11 тем.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Історія України це дисципліна, що займає одне з основних місць і відіграє важливу роль в формуванні фахівця. Вона тісно пов'язана з формуванням у молоді історичного світогляду, надає необхідні знання з історії нашої країни, що є безумовною підставою для виховання повноцінного громадянина і патріота.

1. Україна у найдавніші часи. Київська Русь.

Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Кочовики за раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венетів, антів, склавинів). Східнослов'янські союзи племен. Утворення та розвиток Київської Русі у IX- першій третині XII ст.

2. Україна-Русь у період політичної роздробленості. Галицько-Волинське князівство.

Причини та наслідки феодальної (політичної) роздробленості Русі. Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава в Києві. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князювання Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі.

3. Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV - середина XVI ст.). Виникнення козацтва.

Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Литовсько-Руська держава. Завоювання Галичини Польщею. Поширення польсько-католицької експансії. Формування українського козацтва. Козацтво як суспільно-політичний та військовий чинник українського національного поступу.

4. Національно-визвольний рух у другій половині XVI - середині XVII ст. Держава Богдана Хмельницького

Люблінська (1569 р.) і Берестейська (1596 р.) унії. Князь К.-В. Острозький. Козацькі війни наприкінці XVI ст. Гетьман П.Сагайдачний та його доба. Козацько-селянські повстання у 20-30-тих роках XVII ст. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацько-гетьманської держави.

5. Козацьке державотворення та становище українських земель у 2-й половині XVII-XVIII ст.

Україна після Б.Хмельницького. Руїна. Гетьманування І. Виговського. Ухвалення

Гадяцьких пунктів. Московсько-українська війна. Гетьманування Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, Чигиринські походи турецько-татарського війська. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Доба гетьмана Івана Мазепи. Козацька Конституція 1710 р. Діяльність П. Орлика в еміграції. Обмеження та ліквідація козацько-гетьманської державності у XVIII ст. Знищення Запорозької Січі. Правобережна Україна у складі Речі Посполитої. Коліївщина. Розподіл українських земель наприкінці XVIII ст.

6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII — початок XX ст.)

Включення українських земель до складу Російської імперії. Адміністративно-територіальний поділ українських земель. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Розвиток національного руху. Поширення на Україну російського та польського суспільних рухів. Повстання під проводом У. Кармалюка. Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії, адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель, реформи Марії Терезії та Йосифа II та українські землі, діяльність «Руської трійці». Діяльність Головної руської ради (ГРР). Реформи 60 - 70-х рр. XIX ст. і процеси модернізації в Україні. Політика російського царизму щодо України. Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Становлення і консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька і автономістська течії в національному русі. Події революції 1905 - 1907 рр. в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни.

7. Боротьба за українську державність у 1917-1920 рр.

Політичне становище в Україні після повалення царизму. Українська Центральна Рада та її відносини з Тимчасовим урядом Росії. Проголошення Української Народної Республіки. Війна більшовицької Росії проти УНР. ІУ Універсал Центральної Ради. Брестський мирний договір та його наслідки. Українська Держава П. Скоропадського. УНР у часи Директорії. Західноукраїнська Народна Республіка. Акт злуки УНР і ЗУНР 22.01.1919 р. Боротьба за владу в Україні у 1919-1920 рр. Причини поразки української революції.

8. Україна у міжвоєнних 1920-1930-х роках.

Нова економічна політика (НЕП) та українізація. Особливості більшовицького соціалістичного будівництва та їх трагічні наслідки. Масові репресії. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Згортання українізації. Західноукраїнські землі у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії. Економіка українських земель. Різні течії в суспільно-політичному русі, радикалізація політичного життя в 1930-х

роках.

9. Друга світова війна та Україна (1939 – 1945 рр.)

Політична ситуація у передвоєнній Європі та українське питання. Німецько-радянський договір про ненапад як крок до початку II світової війни. Агресія проти Польщі. Західна Україна в умовах радянського тоталітарного режиму (1939-1941рр.) Німецько-радянська війна 1941-1945 рр. й боротьба українців за незалежність. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Розгортання радянського партизанського руху. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Визволення України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Перемога у Великій Вітчизняній війні.

10. Україна в умовах командно-адміністративної системи СРСР (1945—1985 рр.)

Відбудова промисловості. Голод в Україні 1946-1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН та УПА. Розгортання ідеологічних кампаній. Україна в останній період “сталінщини” (1945 – 1953 рр.). Лібералізація тоталітарної системи у 1950-х – 1960-х роках. Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950-1960-х рр.: припинення масових репресій, реабілітація. Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Зміни в промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері. Наростання застійних явищ у 1970-х – першій половині 1980-х рр. Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні (середина 1960 - початок 1980-х рр.). Тенденції розвитку соціальної сфери. Культура і духовне життя. Русифікація. Опозиційний рух.

11. Україна – незалежна держава.

УРСР на завершальному етапі системної кризи СРСР. “Перебудова” та її наслідки. Загострення соціально-економічної кризи. Фінансове становище та рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Україна – незалежна держава: проблеми становлення. Прийняття Декларації про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Проведення референдуму та виборів Президента України. Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних сил. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування Інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Приватизація засобів виробництва. Лібералізація цін. Грошова реформа. Диференціація суспільства. Інтегрування України в європейське та світове співтовариство. Соціально-економічне та культурне життя. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. «Революція Гідності».

Вимоги щодо знань і вмінь абітурієнта

Абітурієнт повинен знати:

- основні періоди в історії України, їх хронологію.
- етапи зародження та розвитку національної державності;
- етапи становлення українського етносу, важливість збереження і розвитку властивих йому ознак.
- Особливості історії різних регіонів України, їхню специфіку та найхарактерніші риси.

Абітурієнт повинен уміти:

- аналізувати історичні процеси, події, факти, явища духовного життя;
- аналізувати та узагальнювати історичний матеріал;
- виділяти основні тенденції та закономірності в перебігу історичних подій, виявляти причинно-наслідкові зв'язки.
- співставляти історичні події, процеси з періодами, орієнтуватись в науковій періодизації історії України.
- користуватися категорійно-понятійним апаратом, джерелами з історії України.
- володіти і користуватись науковою термінологією.